

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินวิจัย

3.1.1 วัสดุที่ใช้ในการทำปุ๋ย

3.1.1.1 เศษใบไม้แห้ง

3.1.1.2 มูลสัตว์ (มูลไก่ มูลวัว มูลสุกร)

3.1.1.3 แกลบดิบ

3.1.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำปุ๋ย

3.1.2.1 จอบ

3.1.2.2 คราดเหล็ก

3.1.2.3 รองเท้าบูท

3.1.2.4 พลั่ว

3.1.2.5 บัวรดน้ำ

3.1.2.6 กระสอบ

3.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการทำปุ๋ย

3.1.3.1 เทอร์โมมิเตอร์

3.1.3.2 เครื่องมือวัดความชื้น

3.1.3.3 ตลับเมตร

3.1.4 อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลองพืช

3.1.4.1 พริกขี้หนูสวน

3.1.4.2 ดิน

3.1.4.3 ถุงเพาะชำ

3.2 สถานที่ในการทำวิจัย

โรงเรียนปู้หมักบ้านหนองยาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคามดังภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 โรงเรียนปู้หมัก

ทำการเตรียมบริเวณทำปู้หมักจำนวน 12 กอง โดยวัดขนาดความกว้าง 90 เซนติเมตร ความสูง 80 เซนติเมตร และความยาว 120 เซนติเมตร

3.3 วิธีการดำเนินการทดลอง

3.3.1 ขั้นตอนในการเตรียมพื้นที่ในการทำปู้หมัก

1. บริเวณที่จะทำปู้หมัก
2. โดยทำการวัดความกว้าง 90 เซนติเมตร ความสูง 80 เซนติเมตร และความยาว 120 เซนติเมตร ดังภาพที่ 3.2

ภาพที่ 3.2 การเตรียมบริเวณทำปู้หมัก

3.3.2 ขั้นตอนการเตรียมวัสดุที่ใช้ในการทำปุ๋ยหมัก

1. การเตรียมเศษใบไม้แห้ง

เศษใบไม้แห้งจากพื้นที่ ชุมชนบ้านหนองยาง ซึ่งเศษใบไม้ และเศษวัสดุทางการเกษตรที่เก็บรวบรวมเป็นชนิดเดียวกัน ดังภาพที่ 3.3

ภาพที่ 3.3 การเตรียมเศษใบไม้แห้งและวัสดุทางการเกษตร

2. การเตรียมแกลบดิบ

มีการหาแกลบดิบจากโรงสีข้าวขวัญข้าว อินเทอร์เน็ต จำกัด ดังภาพที่ 3.4

ภาพที่ 3.4 การเตรียมแกลบดิบ

3. การเตรียมมูลไก่

มูลไก่มาจากฟาร์มไก่พันธุ์ในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม

4. การเตรียมมูลสุกร

มูลสุกรมาจากฟาร์มสุกรในพื้นที่ บ้านหนองยาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

5. การเตรียมมูลวัว

มูลวัวมาจากได้มาจากเกษตรกร บ้านหนองยาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ดังภาพที่ 3.5

ภาพที่ 3.5 การเตรียมมูลไก่ มูลสุกร มูลวัว

3.4. ขั้นตอนการทำปุ๋ยหมัก

3.4.1 ปุ๋ยสูตรที่ 1

ส่วนผสม

1. เศษใบไม้แห้งชนิดเดียวกัน
2. มูลไก่
3. แกลบดิบ

วิธีการทดลอง

1. ชั่งเศษใบไม้ชนิดเดียวกัน 6 กิโลกรัมทำการโรยทับในบล็อกรูปขนาดความกว้าง 90 เซนติเมตร ความสูง 80 เซนติเมตร และความยาว 120 เซนติเมตร แล้วทำการรดน้ำ 40 ลิตร
2. ชั่งมูลไก่ 4 กิโลกรัม โรยทับการทดลอง (ในข้อที่ 1) แล้วรดน้ำ 40 ลิตร
3. ชั่งแกลบดิบ 4 กิโลกรัม โรยทับการทดลอง (ในข้อที่ 2) แล้วรดน้ำ 40 ลิตร
4. ทำตามข้อที่ 1-3 อีก 2 ครั้ง จนกองปุ๋ยมีความสูง 80 เซนติเมตร แล้วรดน้ำ 40 ลิตร ทำการหมักจนครบ 90 วัน และทำการวัดอุณหภูมิทุกวัน (16.00-18.00 น.)

5. เมื่อครบ 90 วัน นำตัวอย่างไปวิเคราะห์หาปริมาณไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม ความเป็นกรด-ด่าง ค่าการนำไฟฟ้า ปริมาณอินทรีย์วัตถุ คาร์บอนต่อไนโตรเจน ค่าความชื้น และการย่อยสลายที่สมบูรณ์ ที่สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3

3.4.2 ปุ๋ยสูตรที่ 2

ส่วนผสม

1. เศษใบไม้แห้งชนิดเดียวกัน
2. มูลสุกร
3. แกลบดิบ

วิธีการทดลอง

1. ชั่งเศษใบไม้ชนิดเดียวกัน 6 กิโลกรัม ต่อ 1 ชั้น โรยในบล็อกรูปขนาดความกว้าง 90 เซนติเมตร ความสูง 80 เซนติเมตร และความยาว 120 เซนติเมตร แล้วทำการรดน้ำ 40 ลิตร
2. ชั่งมูลสุกร 4 กิโลกรัม โรยทับการทดลอง (ในข้อที่ 1) แล้วรดน้ำ 40 ลิตร
3. ชั่งแกลบดิบ 4 กิโลกรัม โรยทับการทดลอง (ในข้อที่ 2) แล้วรดน้ำ 40 ลิตร
4. ทำตามข้อที่ 1-3 อีก 2 ครั้ง จนกองปุ๋ยมีความสูง 80 เซนติเมตร แล้วรดน้ำ 40 ลิตร ทำการหมักจนครบ 90 วัน และทำการวัดอุณหภูมิทุกวัน (16.00-18.00 น.)
5. ครบ 90 วัน นำตัวอย่างไปวิเคราะห์หาปริมาณไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม ความเป็นกรด-ด่าง ค่าการนำไฟฟ้า ปริมาณอินทรีย์วัตถุ คาร์บอนต่อไนโตรเจน ค่าความชื้น และการย่อยสลายที่สมบูรณ์ ที่สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3

3.4.3 ปุ๋ยสูตรที่ 3

ส่วนผสม

1. เศษใบไม้แห้งชนิดเดียวกัน
2. มูลวัว
3. แกลบดิบ

วิธีการทดลอง

1. ชั่งเศษใบไม้ชนิดเดียวกัน 6 กิโลกรัม ต่อ 1 ชั้น โรยในบล็อกรูปขนาดความกว้าง 90 เซนติเมตร ความสูง 80 เซนติเมตร และความยาว 120 เซนติเมตร แล้วทำการรดน้ำ 40 ลิตร
2. ชั่งมูลวัว 4 กิโลกรัม โรยทับการทดลอง (ในข้อที่ 1) แล้วรดน้ำ 40 ลิตร
3. ชั่งแกลบดิบ 4 กิโลกรัม โรยทับการทดลอง (ในข้อที่ 2) แล้วรดน้ำ 40 ลิตร
4. ทำตามข้อที่ 1-3 อีก 2 ครั้ง จนกองปุ๋ยมีความสูง 80 เซนติเมตร แล้วรดน้ำ 40 ลิตร ทำการหมักจนครบ 90 วัน และทำการวัดอุณหภูมิทุกวัน (16.00-18.00 น.) ดังภาพที่ 3.6

5. ครบ 90 วัน นำตัวอย่างไปวิเคราะห์หาปริมาณไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม ความเป็นกรด-ด่าง ค่าการนำไฟฟ้า ปริมาณอินทรีย์วัตถุ คาร์บอนต่อไนโตรเจน ค่าความชื้น และการย่อยสลายที่สมบูรณ์ ที่สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3

ภาพที่ 3.6 ขั้นตอนการทำปุ๋ยหมัก

3.4.4 ปุ๋ยสูตรที่ 4

ส่วนผสม

1. เศษใบไม้แห้งชนิดเดียวกัน
2. แกลบดิบ

วิธีการทดลอง

1. ชั่งเศษใบไม้ชนิดเดียวกัน 7 กิโลกรัม ต่อ 1 ชั้น โรยในบล็อกรูปขนาดความกว้าง 90 เซนติเมตร ความสูง 80 เซนติเมตร และความยาว 120 เซนติเมตร แล้วทำการรดน้ำ 40 ลิตร
2. ชั่งแกลบดิบ 7 กิโลกรัม โรยทับการทดลอง (ในข้อที่ 1) แล้วรดน้ำ 40 ลิตร
3. ทำตามข้อที่ 1-2 อีก 3 ครั้ง จนกองปุ๋ยมีความสูง 80 เซนติเมตร แล้วรดน้ำ 40 ลิตร ทำการหมักจนครบ 90 วัน และทำการวัดอุณหภูมิทุกวัน (16.00-18.00 น.)

4. ครบ 90 วัน นำตัวอย่างไปวิเคราะห์หาปริมาณไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม ความเป็นกรด-ด่าง ค่าการนำไฟฟ้า ปริมาณอินทรีย์วัตถุ คาร์บอนต่อไนโตรเจน ค่าความชื้น และการย่อยสลายที่สมบูรณ์ ที่สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3

3.5 การนำปุ๋ยไปทดลองใช้กับพืช

1. พืชที่ใช้ในการทดลองคือพริก ที่อายุ 15 วัน มีขนาดใบจำนวน 5 ใบเท่าๆ กัน
2. นำพริกที่มีอายุ 15 วัน มีขนาดใบจำนวน 5 ใบเท่าๆ กันลงแปลงทดลองซึ่งแต่ละแปลงจะใช้ปุ๋ยต่างชนิดกัน (1 แปลงใช้พริก 21 ต้น)
3. เพาะปลูกพริกทั้งหมดเป็นเวลา 56 วัน รดน้ำ 2 วันต่อ 1 ครั้ง (8 ลิตร)
4. หลังจากปลูกต้นพริกครบ 7 วัน เราจะนำปุ๋ยทั้งสามสูตรใส่แปลงทดลองที่เตรียมไว้
5. หลังจากใส่ปุ๋ยครบ 14 วันแล้ว ทำการวัดขนาดของลำต้น ใบ ดังภาพที่ 3.7 บันทึกผลการทดลอง

ภาพที่ 3.7 ขั้นตอนการนำปุ๋ยหมักไปทดลองกับพริก

